

Riktlinjer och Anvisningar för arrangörer och domare avseende Viltspårprov gällande från och med 2012

På förekommen anledning har reglerna för Viltspårprov kompletterats med nedanstående Riktlinjer och Anvisningar (RoA).
Senast uppdaterad 2014-04-11.

Organisation

Arrangerande klubb har att välja mellan följande organisationsformer vilket också ska kungöras vid utlysningen av provet:

- kommissarie och provledare samt att varje enskild domare fastställer prisvalören på de hundar denne bedömer.

Detta innebär att vid prov där domaren enskilt prissätter hundens arbete ska pris och provprotokoll överlämnas till deltagaren direkt efter avslutat prov.
Arrangerande specialklubb anvisar rutiner för resultatrapportering.

- fullmäktige och kollegium där varje hunds prisvalör fastställs av ett kollegium.

Vid prov där kollegiet fastställer priset föreslår tjänstgörande domare till kollegiet.
Pris och provprotokoll överlämnas till deltagaren först efter att kollegiet fastställt priset.
Arrangerande specialklubb anvisar rutiner för resultatrapportering.

Spårläggning

Oavsett klass ska spåret läggas/blodas och bedömas under barmarksförhållanden.

Anlagsklass

Vid spårbörjan ska *ingen uppspark* av markfönan göras, utan domaren anvisar endast var spårbörjan finns samt i vilken riktning spåret går.

Öppen klass

En yta av 25 x 25 meter märks upp med en snitsel, eller dylikt, i vardera hörn. Det är upp till varje domare att besluta *var inom angivet område* spårbörjan finns. När deltagaren anser sig vara färdig att starta provet ombeds denne att medelst spårinan föra in hunden i anvisat område. Deltagaren väljer själv den plats där denne går in med hunden för att finna spårbörjan.

Spårets längd ska vara *minst* 600 meter och som *längst* 650 meter.

Förutom i reglerna angivna plastflaska eller spårläggarkäpp med skumgummibit om 2x2 cm får givetvis även de spårläggarkäppar som utvecklats på senare tid användas. Det viktiga är att spåret "blodas" i enlighet med reglerna och att mängden blod är 2 deciliter.

Det har efterfrågats en specifikation av hur tät och stor en "tätning" ska vara. JhK anser att det inte går att besvara en sådan detaljfråga, utan det måste vara domaren/spårläggarens erfarenhet som avgör detta. Dock kan generellt sägas att en tätning är en biotop där ingen förare kan passera igenom i vanlig promenadtakt, samt att den ska vara sådan att dess täthet återspeglar den typ av tätningar som skadat vilt gärna söker sig till.

Vidare har frågan ställts huruvida det är nödvändigt att spåret ska passera höjder eller bergklackar, då det anses kunna vara problem med att finna sådan provterräng. Till detta vill JhK endast svara att om inte sådan topografi finns i provområdet, så ställs det än högre krav på *befintlig våtmark* och *rejäl tätning* för att ett område ska kunna betraktas som en utslagsgivande provmark. Viktigast är dock alltid att domaren/spårläggaren använder befintlig terräng utifrån ett eventuellt skadat hjortvilt skulle gå undan.

Praktiska anvisningar och bedömningsprinciper

När förare och hund går in i anvisat område påbörjar domaren sin bedömning och tidtagning över hundens arbete.

Linans längd, vilken föraren självfallet får greppa efter eget gottfinnande, ska vara mellan 5 och 10 meter. Dock ska hunden under delar av provet föras med så *slak* lina att hundens självständiga arbete kan bedömas.

Reglerna specificerar inte vilken typ av sele som ska användas utan man förutsätter att deltagaren använder selar eller halsband av en modell som är speciellt framtagna för spårarbete. Dessa selar och halsband (av bred modell, kallas ibland schweishund-halsband) ska underlätta för hunden att utföra spårarbetet.

En viktig del av bedömningen av ett spårkeppage är kommunikationen mellan hund och förare som till stor del sker genom sele/halsband via spårlinan. Under spårprov vill vi att linan ska vara slak så att man kan bedöma hunden självständigt och utan att föraren påverkar genom åtgärder via spårlinan.

På marknaden finns ett stort antal selar och halsband där funktion och syfte tangerar varandra, och det är näst intill omöjligt att klart urskilja vilka selar som kan fylla funktionen som en ren spårsele. Som en generell anvisning gäller följande:

Om selen/halsbandet är av sådan konstruktion och/eller funktion att den klart påverkar hunden så att domaren inte kan bedöma hundens självständiga spårarbete kan provet avbrytas. Om möjligt kan selen/halsbandet bytas ut och spårprovet fortsätta.

När det gäller bedömning av hundens arbete med att finna spårbörjan så ska den ske så länge som domaren anser att hunden, på ett koncentrerat sätt, arbetar för att finna spåret. Även om det blir en viss subjektivitet när det gäller vid vilken tidpunkt en domare väljer att avbryta provningen så är grunden för ett sådant beslut att hunden helt visar bristande koncentration, alternativt visar helt ointresse av att ta an spåret. Varje domare måste anses inneha kompetens för att fatta ett sådant beslut.

Spårningsförmåga

Härvid ska uppmärksammas att hundar arbetar på olika sätt när de följer ett spår. Vissa hundar följer enbart markvittring, vissa hundar kombinerar markvittring och luftvittring och slutligen arbetar vissa hundar företrädesvis med luftvittring.

Det ska poängteras att inget av arbetssätten är felaktigt, utan det är hundens effektivitet som är helt avgörande. I detta sammanhang har frågeställningen hur man bedömer en hund som "ginar" i buktingar och vinklar uppstått.

Svaret på den frågan är att en hund som arbetar med luftvittring kan följa spåret flera meter på läsidan av detta. Det blir då naturligt för hunden att vid vissa bukter och vinklar "gina". Ett sådant arbetssätt ska inte belasta hunden utan det är självklart hundens effektivitet att följa spåret som är avgörande. Det finns heller ingen möjlighet att ange antal meter som hunden får "gina" då detta bestäms av vindstyrka och vindriktning.

Utmärkt (1a pris ökl och Godkänd anlagsklass) Ges när hunden spårar målmedvetet och säkert och endast har ett par mindre tappter som den reder ut självständigt genom effektiv och metodisk ringning.

God (2:a pris ökl) ges då hunden har fler än två mindre tappter och högst behövt uppenbar hjälp av föraren en gång och högst ett ingripande av domare.

Mindre god (3:e pris ökl) ges när hunden behövt uppenbar hjälp av föraren högst två gånger och högst två ingripande av domaren.

Ej godtagbart ges då uppenbar hjälp behövs flera gånger eller vid fler än två ingripanden av domaren.

Tappter

Nedanstående tider ska ses som ungefärliga riktvärden speciellt då det gäller svårigheter såsom vinklar, blodavbrott och terrängens beskaffenhet. Vid normala förhållanden kan tiderna minskas.

Tappt som **understiger 2 minuter** räknas som **ej noterbar tappt**.

Tappt som **överstiger 2 minuter** bör bedömas som en **mindre tappt**.

Tappt **överstigande 5 minuter** bör bedömas som **långvarig tappt**.

Som tappt räknas även om hund går en längre sträcka på bakspår. Ingripande görs då enligt domaranvisningarna, det vill säga hunden får avlägsna sig högst 100 meter innan ingripande.

Skottprovning

När skottprovningen infördes på Viltspårprov så var den bakomliggande orsaken endast att det skulle kunna konstateras om hunden var skottberörd/skotträdd.

Av säkerhetsskäl beslutades att vapnet/skottet skulle riktas uppåt, då det kan vara svårt för domaren att veta om det finns andra människor inom provmarken.

Övrigt

Prissättningen avgörs inte enbart av ingripande, hjälp eller avsaknad av tappter. En hund kan tilldelas lägre omdöme om den utför till exempel osäkert spårarbete eller att det är svårt att se om hunden spårar, svårigheter att reda ut tappter och så vidare.

Hederspris

Hederspris kan utdelas då hunden tilldelats förstapris samt gjort en särskilt god prestation.

Skogskortet

har endast utformats för att vara ett stöd för domaren att kunna göra anteckningar under bedömningens gång. Skogskortet finns endast som pdf-fil på SKKs Hemsida och kommer att revideras om så anses vara skäligt.

Dock ska observeras att det är helt frivilligt för domaren huruvida denne vill använda sig av skogskortet eller inte.

Provprotokollet

Orsaken till att domarens personnummer ska finnas med på provprotokollet är att det krävs, för ett SE VCH, att minst 2 domare ska tilldelat hunden något av de 1:a pris i öppenklass som krävs för ett championat. För att SKK ska klara detta åliggande krävs personnummer. Om någon domare inte vill uppge sitt personnummer för deltagarna räcker det med att "sticka in" ett mellanlägg till deltagarens kopia.

SKKs Jakthundkommitté